

การบริหารต้นทุนและการประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวม
ของผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในตำบลท่าเส้า
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

Cost Management and Completely Production Value
Evaluation of Bamboo Products to Bring Permanent
Development to Tumbol Thasao Aumphor Sai-Yok
Kanchanaburi

ขวัญพร กล้าปราบโจรส์

RAJABHAT CHIANGMAI
Research Journal

การบริหารต้นทุนและการประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวม ของผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในตำบลท่าเส้า อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

Cost Management and Completely Production Value Evaluation of Bamboo Products to Bring Permanent Development to Tumbol Thasao Aumphor Sai-Yok Kanchanaburi

ขวัญรี กล้าปราบโจร*

บทคัดย่อ

การบริหารต้นทุนและการประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในตำบลท่าเส้า อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการผลิต ต้นทุนการผลิต ประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวม ตลอดจนศึกษาปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิต และเสนอแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์จากไผ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการค้าจำนวน 4 ชนิด ได้แก่ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เข่ง ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หน่อไม้เนื้งบรรจุถุงพลาสติก เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และเชิงปริมาณ (Quantitative method)

ผลการวิจัย ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เข่ง มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 37.69 บาทต่อใบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงานมีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 7.5 บาทต่อ กิโลกรัม ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 190.55 บาทต่อปีบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้เนื้งบรรจุถุงพลาสติก มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 8.26 บาทต่อถุง มูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการค้า ทั้ง 4 ชนิด เท่ากับ 16,444,500 บาท/ปี ปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไผ่ทั้ง 4 ชนิด เกิดจากต้นทุนการผลิตผันแปร โดยเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบ ทางผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ โดยการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณการผลิต

* คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

Abstract

The objectives of the research were: to study the production costs; to problems of production cost management; to present the directions of production cost management; and to evaluate the complete production value of bamboo products. Sampling groups of this study were four bamboo product producers who produced widemounted bamboo basket, boiled bamboo shoot for a factory, boiled bamboo shoot contained in kerosene can, and streamed bamboo contained in plastic bag. The research instrument was the interview method. To analyze data, the research used descriptive analysis and quantitative method. The research results showed as follows. The production cost of each product as the following. At the total cost per unit of the widemounted bamboo basket was 37.69 Baht per piece. At the total cost per unit of the boiled bamboo shoot for a factory was 7.53 Baht per kilogram. At the total cost per unit of boiled bamboo shoot contained in a kerosene can was 190.55 Baht per kerosene can. At the total cost per unit of the streamed bamboo shoot contained in plastic bag was 8.26 Baht per bag. Production value of four bamboo products were 16,444,500 Baht per year. The problems of production cost management of the four bamboo products were from variable costs especially the direct material cost. The researcher presented the directions to manage the production cost of bamboo products as the following: Production cost reduction and increment in production.

ໜໍາ

ไม่เป็นพืชชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิเช่น ใช้หน่อเพื่อปรุงเป็นอาหาร ใช้ลำต้นจักسانเป็นเครื่องใช้ไม้สอย ทำร้าว และสร้างบ้าน ในปัจจุบันไม่ยังเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสามารถนำมาผลิตเป็นสินค้าได้หลากหลายชนิดและสามารถสร้างมูลค่าการส่งออกได้เป็นอย่างดี จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีป่าไม้มากที่สุดของประเทศไทย ชุมชนเกื้อหนุนร่วมเรื่องต่างๆ นำไม้มาใช้เพื่อปรุงและผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่ว่าจะเป็นช่างหน่อไม้ปีบ หน่อไม้ต้ม ทำให้ปรุงความต้องการจากจังหวัดกาญจนบุรีเพื่อนำไปใช้ประโยชน์มีสูงมาก แต่ปริมาณไม่ในพื้นที่ป่าธรรมชาติกลับลดลง (กุลศิริ ศิริวัฒน์ และคณะ, 2547: บทคัดย่อ) เนื่องจากพื้นที่ป่าไส้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ ดังนั้นการนำไม้มาใช้ในการผลิตภัณฑ์จากไม้เพื่อการค้าที่มีแนวโน้มความต้องการเพิ่มขึ้นทุกปีนั้นผู้ผลิตจำเป็นต้องบริหารจัดการให้ไม่ทิ้งบ้านจะขาดแคลนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและสร้างรายได้ให้มากที่สุด

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงขั้นตอนการผลิต ต้นทุนการผลิต และมูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์ จำกัด ในทำเลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์ จำกัด พร้อมทั้งหาแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จำกัดที่จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปใช้ในการผลิต ผลิตภัณฑ์ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้เกิดการใช้ทรัพยากริมฝั่งป่าอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- เพื่อประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์จากไฝ่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
- เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ของผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าจำนวน 4 ชนิด ซึ่งได้แก่ ผลิตภัณฑ์เบ่งหน่อไม้ต้มสับโรงงาน หน่อไม้ต้มบรรจุขี้ปีบ และหน่อไม้ในน่องบรรจุถุงพลาสติก ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งหมด 11 หมู่บ้าน จำนวน 13 ราย การสุ่มตัวอย่างใช้การเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) (พิชญาณี กิติกุล, 2549: 100) โดยเลือกจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้าเท่านั้น เนื่องจากในการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่า ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งที่ผลิตเพื่อการบริโภคอุปโภค และผลิตเพื่อการค้า เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) และเชิงปริมาณ (Quantitative method)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. ขั้นตอนการผลิต

ข้อมูลผู้ผลิตและจำหน่าย ข้อมูลวัตถุดิบ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและจำหน่าย และขั้นตอนการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไฝ่ ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลผู้ผลิต ข้อมูลวัตถุดิบ เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและจำหน่าย และขั้นตอนการผลิต ผลิตภัณฑ์จากไฝ่ ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ผลิตภัณฑ์	ข้อมูลผู้ผลิต และจำหน่าย	ข้อมูลวัตถุดิบ	เครื่องมือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตและจำหน่าย	ขั้นตอนการผลิต
เข่ง	หมู่ 5 บ้านพุพง หมู่ 6 บ้านพุ่มวัง หมู่ 9 บ้านวังเขมร จำนวน 4 ราย	1. ไม้ไผ่ราก 2. หวยพลาสติก	1. รถเข็นไม้ไผ่ 2. เหล็กผ่าไม้ 3. เครื่องจักตอก 4. แบบเข่ง 5. มีดเคาะตอก 6. ถุงมือผ้า 7. เหล็กพับปากเข่ง 8. รถบรรทุก 6 ล้อ	1. การตัดไม้ไผ่จากป่า 2. การผ่าไม้ไผ่ 3. การจักตอก 4. การขันกันเข่ง 5. การขัดก้านเข่ง 6. การسانเข่งบนแบบ 7. การข้าไฟร 8. การหักปากเข่ง 9. การใส่หูเข่ง
หน่อไม้ต้ม ส่งโรงงาน	หมู่ 4 บ้านพุวงกะ หมู่ 6 บ้านพุ่มวัง หมู่ 7 บ้านพุ่มดุ หมู่ 8 บ้านพุเตย จำนวน 7 ราย	1. หน่อไม้ไผ่ราก (ดิบ)	1. มีด 2. กระทะ 3. คราด 4. ภาชนะบรรจุหน่อไม้	1. ต้มหน่อไม้ไผ่ราก ประมาณ 15-20 นาที 2. ปอกเปลือก ตัดหัวท้าย และเกลาก้อนที่แข็งออก 3. นำมาแช่น้ำรอส่งโรงงาน
หน่อไม้ต้ม บรรจุปีบ	หมู่ 1 บ้านช่องแคบ จำนวน 1 ราย	1. หน่อไม้ไผ่ราก (ต้มและปอกเปลือก เรียบร้อยแล้ว) 2. น้ำสะอาด	1. ปีบ 2. ฝาสังกะสี 3. อุปกรณ์ในการบรรจุภัณฑ์ 4. ตราชั้ง 5. กระบาย 6. ถ่าน ¹ 7. หม้อต้ม 8. เตา	1. นำหน่อไม้ที่ต้มสุก มาปอกเปลือก เกลาโคน ที่แข็งและตัดปลาย ที่อ่อนออก แข็วในน้ำเย็น 2. นำหน่อไม้บรรจุเรียงลง ในปีบๆ ละ 1 กก. 3. เติมน้ำสะอาดลงในปีบ นำมาต้มในหม้อต้มที่มี น้ำต้มเดือดประมาณ ครึ่งชั่วโมงยกลง 4. ปิดฝาปีบด้วยฝาสังกะสี 5. นำปีบเข้าในน้ำเย็น ยกลงรอการจำหน่าย
หน่อไม้เนื้อง บรรจุถุง พลาสติก	หมู่ 1 บ้านช่องแคบ จำนวน 1 ราย	1. หน่อไม้ไผ่ราก (ดิบ)	1. มีด 2. ชี้งล้าหรับบึง 3. เชือกพาง 4. ตราชั้ง 5. ถุงพลาสติก 6. เตา 7. ที่คีบ	1. การปอกเปลือกและ ทำความสะอาดหน่อไม้ 2. การนึ่งหน่อไม้ 3. การบรรจุถุงพลาสติก

ภาพที่ 1 ผลิตภัณฑ์เบ่ง

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน

ภาพที่ 3 ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ

ภาพที่ 4 ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ในน่องบรรจุถุงพลาสติก

2. ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝในตำบลท่าเส้า อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ ตำบลท่าเส้า อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

รายการ/ผลิตภัณฑ์	เบ่ง (เบอร์ 2)	หน่อไม้ ต้มส่งโรงงาน	หน่อไม้ ต้มบรรจุปีบ	หน่อไม้ในน่องบรรจุถุง พลาสติก
ณ ปริมาณการผลิต	96,000 ใบ/ปี	15,000 กก./ปี	300 ปีบ/ปี	300 ถุง/ปี
ยอดขายสุทธิต่อหน่วย (บาท)	40.00	9.00	250.00	15.00
ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)	37.69	7.53	190.55	8.26
ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย (บาท)	36.96	7.52	183.00	7.08
กำไรส่วนเกินต่อหน่วย (บาท)	3.04	1.48	67.00	7.92
อัตรากำไรส่วนเกิน (%)	7.60	16.44	26.80	52.80
จุดคุ้มทุน (หน่วย)	23,026.32	60.14	33.82	44.51
จุดคุ้มทุน (บาท)	921,052.63	542.68	8,455.22	667.61
ส่วนเกินที่ปลดภัย (บาท)	2,918,947.20	134,458.74	66,545.00	3,832.35
อัตราส่วนเกินที่ปลดภัย (%)	76.01	99.60	88.73	85.16

3. มูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์

มูลค่าการผลิตโดยรวมของผลิตภัณฑ์จากไฝ่ ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เท่ากับ 16,444,500 บาท/ปี โดยผลิตภัณฑ์เบ่ง มีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 15,420,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 93.77 ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน มีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 945,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 5.75 ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ มีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 75,000 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 0.45 และผลิตภัณฑ์หน่อไม่นึ่งบรรจุถุงพลาสติก มีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 4,500 บาท/ปี คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของมูลค่าการผลิตโดยรวม

4. ปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิต

ปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ทั้ง 4 ชนิด ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า เกิดจากต้นทุนการผลิต-ผ้าแปร โดยเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตค่อนข้างสูงกว่าต้นทุนประเภทอื่น

5. แนวทางการบริหารต้นทุนการผลิต

ผู้จัดเสนอกำเนิดแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่ทั้ง 4 ชนิด ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ผลิตภัณฑ์เบ่ง ควรบริหารต้นทุนการผลิตดังนี้คือ 1) ลดต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ง โดย 1.1) ลดต้นทุนวัตถุดิบทางตรง โดยการควบคุมการเก็บหน่อไม้ในฤดูฝนเพื่อเพิ่มปริมาณ lame ไม้ไฝ่ ควบคุมการตัด lame ไม้ไฝ่มาใช้ประโยชน์ โดยเลือกตัดไม้ไฝ่ที่มีอายุเหมาะสมสำหรับการสารเข่งและตัดไม้ไฝ่เท่ากับปริมาณที่ใช้ในการผลิต หาแหล่งวัตถุดิบทางตรงซึ่งได้แก่ ไม้ไฝ่ร่วงจากแหล่งอื่นที่ดินไม่ไฝ่ร่วงจากป่าธรรมชาติ 1.2) ลดของเสียในกระบวนการผลิต โดยการใช้เครื่องจักรในการผลิต คัดเลือกไม้ไฝ่ร่วงที่ลำต้นตรง ไม่มีตาในการจักตอก จักตอกและจักسانด้วยความชำนาญ ดูแลรักษาเครื่องจักรในการผลิตอย่างสม่ำเสมอ 1.3) ลดค่าใช้จ่ายการผลิตอื่นๆ เช่น ค่าขนส่งออก เป็นต้น 2) เพิ่มปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ง โดย 2.1) เพิ่มแรงงานในการผลิต โดยส่งเสริมให้ชุมชนเห็นถึงความสำคัญในการสืบสานผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นอาชีพหลักของชุมชน ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดพื้นวิถีการสารเข่งไปยังเยาวชนในท้องถิ่น 2.2) เพิ่มเวลาในการผลิต โดยการปลูกโรงเรือนหรืออุกอาจนเพื่อใช้ในการผลิตในช่วงฤดูฝน

ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ไฝ่บรรจุถุงพลาสติก และผลิตภัณฑ์หน่อไม้ไฝ่บรรจุถุงพลาสติก ควรบริหารต้นทุนการผลิต โดยลดต้นทุนวัตถุดิบทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต-ผ้าแปร โดยส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกไฝ่ในพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเอง กระตุ้นให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกไฝ่ที่มีอยู่เดิมให้มากขึ้น ควบคุมการเก็บหน่อไม้ไฝ่ในป่าธรรมชาติให้เหลือหน่อไฝ่ให้แตกใหม่สำหรับขยายพื้นที่ในปีต่อไป

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาขั้นตอนการผลิต ต้นทุนการผลิต และประเมินมูลค่าการผลิตโดยรวม ตลอดจนศึกษาปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิต และเสนอแนะแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์จากไฝ่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จากไฝ่เพื่อการค้า ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 4 ชนิด คือ ผลิตภัณฑ์เบ่ง ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ไฝ่บรรจุถุงพลาสติก จำนวน 13 ราย เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่กำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า ผลการวิจัยพบว่า

ขั้นตอนการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน มีลักษณะไม่แตกต่างจากพื้นที่อื่น ส่วนขั้นตอนการผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบและผลิตภัณฑ์หน่อไม้ในบรรจุถุงพลาสติกจะแตกต่างจากพื้นที่อื่น โดยในการผลิตหน่อไม้ต้มบรรจุปีบผู้ผลิตจะนำหน่อไม้ที่ต้มสุกและตอกแต่งเรียบร้อยแล้วนำไปแช่ในน้ำเย็นแล้วจึงนำไปบรรจุเรียงลงในปีบจากนั้นจึงเติมน้ำสะอาดให้เต็มปีบ และนำปีบที่บรรจุหน่อไม้และน้ำเรียบร้อยแล้วต้มในหม้อต้มที่มีน้ำต้มเดือดอีกครั้ง ส่วนการผลิตหน่อไม้ในบรรจุถุงพลาสติก ผู้ผลิตจะนำหน่อไม้มาปอกเปลือก ทำความสะอาดหน่อไม้ และนึ่งหน่อไม้ในเชิง 2 ชั้น แล้วจึงนำมาระจุใส่ในถุงพลาสติกในทันที แทนการนึ่งหน่อไม้ทั้งถุง โดยในการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ มีต้นทุนการผลิตเท่ากับ 37.69 บาทต่อใบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน มีต้นทุนการผลิตต่อหน่วย 7.53 บาทต่อ กิโลกรัม ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ มีต้นทุนการผลิตผันแปรต่อหน่วย 183 บาทต่อปีบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบมีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 15,420,000 บาท/ปี ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงานมีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 945,000 บาท/ปี ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุถุงพลาสติกมีมูลค่าการผลิตโดยรวมเท่ากับ 4,500 บาท/ปี รวมมูลค่าการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่เพื่อการค้าทั้ง 4 ชนิด เท่ากับ 16,444,500 บาท/ปี ปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ทั้ง 4 ชนิด เกิดจากต้นทุนการผลิตผันแปร โดยเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตค่อนข้างสูงกว่าต้นทุนประเภทอื่น ผู้วิจัยจึงเสนอแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ในต่ำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยการ 1. ลดต้นทุนการผลิต โดย 1.1 ลดต้นทุนวัตถุดิบทางตรง 1.2 ลดของเสียในกระบวนการผลิต 1.3 ลดค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการขนส่ง 2. เพิ่มปริมาณการผลิตโดย 2.1 เพิ่มแรงงานในการผลิต 2.2 ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดฝีมือการงานเข้าไปยังเยาวชนในท้องถิ่น 2.3 เพิ่มเวลาในการผลิต

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ ในต่ำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ทั้ง 4 ชนิด คือ ผลิตภัณฑ์เบ่ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มส่งโรงงาน ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ต้มบรรจุปีบ ผลิตภัณฑ์หน่อไม้ในบรรจุถุงพลาสติก เกิดปัญหาในการบริหารต้นทุนเหมือนกันคือ ในการผลิตผลิตภัณฑ์ต้นทุนที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ซึ่งได้แก่ ไม้ไผ่ราก และหน่อไม้ไผ่ราก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า วัตถุดิบทางตรงที่นำมาใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ ในต่ำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่มาจากป่าอุทยานแห่งชาติและป่าชุมชน ซึ่งมีกฎระเบียบข้อบังคับในการเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่า ส่งผลให้วัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตมีปริมาณน้อยและจำกัดจำนวน จึงทำให้ต้นทุนวัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิตมีต้นทุนสูง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ ชาติอลงกรณ์ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ต่ำบลโพธิ์งาม จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการบริหารผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ในภาพรวม ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ราคาวัตถุดิบมีราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในทางตรงกันข้ามกลับพบว่า ราคสินค้าสำเร็จรูปแบบจะไม่มีการปรับราคาเลย

2.2 แนวทางการบริหารต้นทุนการผลิต เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตภัณฑ์เบ่ ในต่ำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ แนวทางหนึ่งที่จะทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่ลงได้ คือ การลดของเสียในกระบวนการผลิต โดยการใช้เครื่องจักรในกระบวนการผลิตที่สามารถทำได้ เนื่องจากในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์เบ่เกิดของเสียที่เกิดจากการผ่าไม้ และการจักตอก หากผู้ผลิตใช้อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการผลิตอาจทำให้เกิดของเสียในกระบวนการผลิตน้อยลงและส่งผลให้สามารถลดต้นทุนในการผลิตให้ต่ำลงได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สุพัฒนชัย โพธิ์แก้ว (2549: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่กลุ่มจักسان บ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอ กันทราริช จังหวัดมหาสารคาม พบว่า สาเหตุที่กลุ่มไม้ประสนความสำเร็จในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลนี้ ผลิตภัณฑ์ในระดับจังหวัด (5 ดาว) คือ การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ขาดการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมเข้ามาใช้ในการผลิต

3. ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ 3 ประเด็น ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรจัดทำแหล่งวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ให้สามารถนำมาใช้ในการผลิตได้ตลอดปี
- 2) ควรควบคุมการเก็บไผ่จากป่าธรรมชาติและสนับสนุนให้ห้องคินปลูกไผ่ ซึ่งเป็นวัตถุดิบทางตรงในการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ในพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเอง
- 3) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการผลิตกล้าไผ่ให้เพียงพอ กับความต้องการของห้องคิน
- 4) ควรให้การอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการบริหารจัดการป่าไผ่ การปลูกไผ่และการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ให้กับชุมชน
- 5) ควรให้ความสำคัญและเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

- 1) ผลงานวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยในช่วงที่ประเทศไทยมีภูมิอากาศแห้งแล้งและฝนตกน้อยกว่าทุกปี จึงอาจส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตที่สูงกว่าปกติและมูลค่าการผลิตโดยรวมต่ำกว่าปกติ
- 2) ผลการวิจัยการบริหารต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ เป็นผลการวิจัยผลิตภัณฑ์จากไผ่ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้น หากต้องการนำผลการวิจัยไปใช้ควรนำไปประยุกต์กับการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ในแต่ละพื้นที่

3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) จากผลการศึกษาข้อมูลผลิตภัณฑ์จากไผ่ในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ผลิตภัณฑ์จากไผ่ที่ผู้ผลิตทำการผลิตมีเพียง 4 ชนิดเท่านั้น ทั้งๆ ที่พื้นที่ป่าส่วนใหญ่มีไผ่เป็นจำนวนมาก ชุมชนสามารถนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ได้อีกหลายชนิด ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรศึกษาถึงความหลากหลายของผลิตภัณฑ์จากไผ่ในประเทศไทยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไผ่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น
- 2) จากผลการศึกษาต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ดังตารางที่ 2 ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาต่อยอดเพื่อทำการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์จากไผ่ต่อไป
- 3) จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารต้นทุนการผลิต พบว่า ชุมชนควรให้ความสำคัญในการสืบสานผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นผลิตภัณฑ์จากไผ่ในประเทศไทยเพื่อสนับสนุนให้มีการเพิ่มปริมาณการผลิตผลิตภัณฑ์จากไผ่ให้มากขึ้น และควรศึกษาถึงการป้องกันและรักษาผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่จากปลวก นอด แมลงต่างๆ ที่ปราศจากสารเคมีที่เป็นพิษเพื่อลดต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์เช่นควบคู่กันไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ ใบไม้ และคุณรังสิมา ตั้มพาเลขา โครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษา นโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา การพาณิช อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏจันบุรี ที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการและสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมการวิจัย ขอขอบคุณโครงการ พัฒนาองค์ความรู้และศึกษา นโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพในประเทศไทย (โครงการ BRT) และมหาวิทยาลัย ราชภัฏจันบุรี ผู้ให้ทุนสนับสนุนงานวิจัยในโครงการพัฒนาองค์ความรู้และศึกษา นโยบายการจัดการทรัพยากรชีวภาพ ในประเทศไทย (โครงการ BRT) ประจำปี พ.ศ.2552

เอกสารอ้างอิง

- กุลศิริ ศิริวัฒน์. (2547). รายงานวิจัยเรื่อง ไฝศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- พิชญาณี กิติกุล. (2549). วิธีวิจัยทางธุรกิจ. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒนชัย โพธิ์แก้ว. (2549). รายงานวิจัยเรื่องกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ไม้ไฝ่กลุ่มจังหวัด บ้านลุมพุก ตำบลโคกพระ อำเภอ กันทรารมย์ จังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- อำนาจ ชาติอ่องรน. (2546). รายงานวิจัยเรื่องการดำเนินธุรกิจผลิตภัณฑ์ไม้ไฝ่ ตำบลโพธิ์งาม จังหวัดปราจีนบุรี. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.